

Veiligheid zit in onze cultuur

Keet van de week: Cogas

Eerste aansluiting Noord/Zuidlijn in bedrijf

Onderzoek naar haalbaarheid gelijkspanningsnet

Audit Raad van Accreditatie

Stipelnewz

Juni 2014 | editie 21, jaargang 6

Nieuwsbrief
Stichting Persoonscertificatie Energietechniek

Reinder Klopman en zijn visie op veilig werken

Veiligheid zit in onze cultuur!

Bij Joulz gaat er niets boven veiligheid. Het zit in hun genen, het is onderdeel van hun bedrijfscultuur, zegt vestigingsdirecteur Reinder Klopman. Iedereen die voor of namens Joulz werkt is Stipel-gecertificeerd. 's Avonds veilig huiswaarts keren is een groot goed. Ook in de samenwerking in projecten met andere partijen zoals bijvoorbeeld Alliander en aannemer Van Gelder, is veiligheid dan geen ondergeschoven kindje, maar hoogste prioriteit.

GEEN ONGEVALLLEN

Waar samengewerkt wordt verschillen mensen ook van mening. Maar als het om veiligheid gaat doet Reinder absoluut geen water bij de wijn. Reinder gaat geen gesprek uit de weg als hij het idee heeft dat de veiligheid van medewerkers in het geding is. “Het is meerdere malen voorgekomen dat ik in gesprek ga over veiligheid. Ondanks dat er bij ons project in Amsterdam nog niet één keer een ongeval is voorgevallen.”

SELECTEREN

“Neem de GPLK-kabels. Wij verplichten onze monteurs om de kabels eerst te selecteren voordat je de zaag of het mes erin zet. Dit om zeker te zijn dat het de juiste kabel is. Voor hetzelfde geld is het anders een 10 kV-kabel waarbij aanpellen of knippen dodelijke gevolgen kunnen hebben.

REGELS

Volgens Reinder kun je met de beste regels en voorschriften van de wereld nooit alles voorkomen. “Het gaat er uiteindelijk om hoe de medewerker ermee omgaat. Lapt hij de regels aan zijn laars dan kan het alsnog fout gaan.” Het sanctiebeleid bij Joulz is helder. Houd je je niet aan de regels dan ben je binnen dit bedrijf niet langer welkom. En helaas voert het management deze regel ook wel eens uit.

Het stellen van regels is aan de ene kant prettig, het biedt houvast. Maar aan de andere kant denken mensen niet meer zelf na, maar wordt er voor ze gedacht vindt Reinder. “Gaat het mis, dan ligt het aan de regels. En niet aan de persoon zelf. En dat vind ik zorgelijk. Mensen moeten altijd zelf eigenaar blijven als het gaat om veiligheid. Een Stipel-certificaat is daarom ook geen garantie voor o ongevallen. Het is net als met parkeersensoren, je luistert naar de piepjes maar je moet er niet volledig op vertrouwen dat het goed gaat.”

Keet van de week

Cogas

‘Veiligheidsregels alleen zijn echt niet voldoende’

In het centrum van Almelo wordt glasvezel aangelegd. En dan kan het voor komen dat er een lek in de gasleiding ontdekt wordt. In de Boddenstraat, een klein straatje vlakbij de kerk, roken winkeliers een gaslucht. Ze belden naar Cogas en de Stipel-gecertificeerde monteurs waren snel ter plaatse om het probleem te verhelpen. De redactie bezoekt de ‘Keet van de week’ van Cogas.

GLASVEZEL

Als een gasleiding door de aanleg van glasvezelkabels beschadigd raakt is dat heel vervelend. Maar het voordeel van het graven is dat er lekkages ontdekt worden zodra een geul gegraven wordt. En dat is bij deze klus het geval. Drie monteurs zijn de hele middag bezig om in het centrum van de stad het gat te dichten. “Deze storing is waarschijnlijk veroorzaakt door een fout van een monteur”, vertelt Henk Engberts, IV’er en ‘gasman’, zoals hij zelf zegt. Er staan meerdere ‘waarschuwingsdriehoeken’ met daarop de tekst; ‘Pas op gas’. Maar dat is volgens Henk lang niet voldoende om mensen te wijzen op de gevaren.

VEILIGHEIDSRICHTLIJNEN

Cogas is een kleine regionale netbeheerder op het gebied van gas en elektra. “Wij leveren gas en elektra aan zo’n 140.000 aansluitingen, we hebben landelijke richtlijnen vanuit de BEI/VIAG waaraan we ons houden. Zelf heb ik daar ook aan meegeschreven. Al onze medewerkers hebben een Stipel-certificaat, dat is goed geregeld, maar wat veel belangrijker is, is hoe we ons in de praktijk houden aan de afspraken.”

AANSPREKEN

Henk is er niet altijd bij om te kijken of iedereen zich aan de regels houdt. “Waar we ons binnen Cogas hard voor maken is dat we elkaar aanspreken op onveilig gedrag. En dat we ‘bijna ongevallen’ melden zodat collega’s hiervan kunnen leren. Als een leidinggevende zo’n melding niet serieus neemt of de melder wil bestraffen, dan kan hij van mij de wind van voren krijgen.” Drie jaar geleden had Cogas voor de laatste keer een ‘bijna ongeval’. Cogas wordt dan ook door de buitenwereld als voorbeeld gezien op het gebied van veilig werken.

IN ALLE TALEN

“Ons beleid is gericht op het voorkomen van ongevallen. Dat beleid dragen we actief uit naar zowel onze eigen medewerkers als naar externe partijen die in de buurt van onze kabels en leidingen aan het werk zijn. We hebben flyers en posters in diverse talen, zelfs in het Pools. We werken met pictogrammen en zo min mogelijk met tekst. Simpel en doeltreffend!” Deze middelen zijn hard nodig om bedrijven die bijvoorbeeld glasvezelkabels aanleggen te wijzen op de gevaren van het werk naast een gas- en elektranet. Je ziet het, we doen er echt alles aan om een ongeval te voorkomen.”

Bertil Jansen is één van de monteurs op de klus: “Ik heb al acht jaar een certificaat en durf van mezelf te zeggen dat ik mijn werk echt veilig doe. Als ik mensen met een sigaret in de hand op ons af zie lopen spreek ik ze direct aan op de gevaren. Je kunt het niet vaak genoeg zeggen, ondanks de waarschuwbordjes. Ook als een collega een gevaarlijke handeling verricht zeg ik dat. Werken met gas moet je serieus nemen.”

Achtergrond

Eerste aansluiting Noord/Zuidlijn in bedrijf

Eind maart nam Liander de eerste 10 MVA-aansluiting van de Noord/Zuidlijn in Amsterdam in bedrijf.

Roland Griekspoor, Projectmanager bij Liander, heeft een nuchtere kijk op de zaak. Hoewel het een megaproject is, is het voor Liander ook gewoon een project dat bij de dagelijkse werkzaamheden hoort.

Roland, sinds twee jaar nauw betrokken bij de afbouwfase van deze 10 MVA-aansluiting, vertelt: “We hebben natuurlijk meer projecten dan alleen de Noord/Zuidlijn. We doen ook 2 MVA-aansluitingen en zwaarder voor grote datacentra, windmolenparken, ziekenhuizen en bijvoorbeeld ook het Rijksmuseum en Artis.”

VERANDERING IN WETGEVING EN DE BEI

Een bijzonderheid van de Noord/Zuidlijn is de lange voorbereidingstijd van acht jaar. Roland: “Wat het complex maakt is dat bijvoorbeeld voor de ruwe betonbouw acht jaar geleden andere wetgeving gold. We moeten nu andere maatregelen en maatwerk verzinnen omdat de wet en de BEI veranderd zijn op dat vlak.” Met name de bereikbaarheid van de inkoopstations en het invoeren van de kabels wijkt af. Een aantal inkoopstations bevindt zich onder het maaiveld, wat redelijk ongebruikelijk is.”

DRUKTE OP CENTRAAL STATION

Daarnaast maken de drukke locaties het ingewikkeld. De tweede aansluiting is het Centraal Station dat in oktober van dit jaar opgeleverd wordt. Roland: “Taxibedrijven,

treinen, metro's en de enorme hoeveelheid wandelverkeer. Daar moeten we allemaal rekening mee houden. Om die reden wordt er veel 's nachts gewerkt. Dat is niet alleen praktisch, maar heeft ook alles met veiligheid te maken.”

VEILIGHEID

Liander houdt zich ook aan de aanvullende veiligheidsvoorschriften van de Noord/Zuidlijn. Roland: De klant heeft allerlei regels voor zijn installaties, die soms op 25 meter diepte zitten. Er moet bijvoorbeeld zuurstof ingeblazen worden om het werken op die diepte mogelijk te maken. Hoewel wij daar niets mee te maken hebben, moeten we ons natuurlijk wel houden aan de regels van de BEI voor persoonlijke bescherming en de meldingsplicht.”

Wat volgens Roland belangrijk is voor dit soort projecten is dat de overdracht goed geregeld is. “De Installatie Verantwoordelijke van de Noord/Zuidlijn overlegt met de Operationeel Netbeheerder van Liander hoe de inbedrijfsstelling plaats moet vinden. Deze twee vormen samen een team. Bij uitval van één van de stations, moet de één het van de ander kunnen overnemen. Je hebt elkaar dus vooral nodig bij storingssituaties. De samenwerking verloopt tot nu toe soepel en daar zijn we blij mee.”

Onderzoek naar haalbaarheid gelijkspanningsnet

Liander, ontwikkelingsmaatschappij OMALA en Lelystad Airport gaan de haalbaarheid van een gelijkspanningsnet op het bedrijventerrein Airport Garden City en de terreinen van de Airport Lelystad onderzoeken. Hiervoor werd begin mei een intentieverklaring getekend.

Energieverlies

Wisselspanning is van oudsher dé norm in elektriciteitstransport. Maar steeds vaker zien we gelijkspanning om ons heen. Bijvoorbeeld bij zonnepalen en laadpalen voor elektrische auto's. Het omzetten van wissel- naar gelijkspanning levert veel energieverlies op. De voordelen van zo'n net zijn echter in potentie hoog, vertelt Hans Schneider, bidmanager bij Klant & Markt. Liander wil daarom de mogelijkheden van een gelijkspanningsnet verkennen. "Een gelijkspanningsnet levert energiebesparing op, omdat in sommige situaties het aantal conversies kan worden verminderd. Daarnaast kan er meer stroom door dezelfde elektriciteitskabel, waardoor op kabeldikte en componenten bespaard wordt. Ook worden grondstoffen bespaard, doordat er minder koper, schakel- en verbindingskasten, trafo's en omvormers nodig zijn."

Duurzame energievoorziening

Tot dusver bestaan deze voordelen alleen nog op papier, want Liander heeft geen gelijkspanningsinfrastructuur in onze netten. De verwachting is dat Lelystad Airport de komende jaren sterk groeit en daarmee ook het bedrijventerrein. Gelijkspanning kan een belangrijke rol spelen in een duurzame energievoorziening voor deze terreinen. Bijvoorbeeld bij faciliteiten voor elektrische auto's, openbare verlichting en verlichting van de start- en landingsbaan met LED-verlichting.

Logische stap

Hans Schneider vindt het een 'logische stap' om met OMALA mee te denken over gelijkspanning. "Als netbeheerder vragen we ons steeds af hoe de energienetwerken er in de toekomst uitzien. Het komt steeds vaker voor dat je in een gebied gelijkspanningsaanbod hebt van bijvoorbeeld zonnepanelen. En tegelijkertijd de vraag hebt naar gelijkspanning, voor bijvoorbeeld LED-verlichting, warmtepompen en snelladers. De praktijk van deze netten kan nog best weerbarstig zijn. Het ontbreekt, op onderdelen, nog aan standaarden en langdurige praktijkervaring. Toch willen we met alle betrokken partijen onderzoeken of we een gelijkspanningsnet kunnen realiseren dat veilig, betrouwbaar, duurzaam en betaalbaar is."

Learning by doing

Het project is één van de productontwikkelingstrajecten binnen Liander. Opdrachtgever Maurice van Duijnhoven: "Natuurlijk willen we een innovatieve oplossing neerleggen voor dit bedrijventerrein, maar uiteindelijk gaat het om de schaalbaarheid. Zien we een toekomst voor gelijkspanningsnetten? In welke situaties? En is het dan ook een logische rol voor de netbeheerder om daarin te voorzien? Met dit project hopen we daar op basis van 'learning by doing' antwoorden op te krijgen."

Audit Raad voor Accreditatie (RvA): Weinig afwijkingen

Halfjuni hebben drie vertegenwoordigers van RvA een audit verricht op het systeem voor de basiscertificaten. Elke twee jaar weer een 'spannende' gelegenheid, een soort examen voor het hele certificeringssysteem. Dit keer extra spannend, omdat het systeem nu werd beoordeeld op de vernieuwde wereldwijde norm voor persoonscertificering, de ISO/IEC 17024:2012.

Niet eerder zijn zo weinig afwijkingen geconstateerd. Belangrijkste afwijking betreft de praktijktoetsen. RvA meent (terecht) dat 'de eisen die volgens de certificatieschema's aan de praktijktoetsen worden gesteld niet borgen, dat de voorgeschreven eindtermen inderdaad worden getoetst'. Waardoor ook de gelijkwaardigheid bij de toetsing door verschillende examenbureaus onvoldoende is geborgd.

De tweede afwijking is de constatering dat in een theorietoets minder vragen zitten dan bedoeld. Een kleine omissie na de laatste wijziging van de certificatieschema's, waarbij het aantal vragen in twee schema's is verhoogd van 20 naar 22.

We zijn blij met het resultaat, zeker omdat de eenvoudige te verhelpen afwijkingen een positieve bijdrage opleveren.

COLOFON

Hoofdredactie	René Weij
Redactie	Claske Helders-van der Veer en Ruud Bijvoets
Ontwerp en opmaak	Loep ontwerp, Arnhem
Fotografie	Babet Hogervorst, Liander, Joulz

Heeft u vragen of opmerkingen? Mail dan naar info@stipel.nl
Volg ons op twitter: twitter.com/Stipel

